

Efectius dels TEDAX, ahir retirant les granades de mà, a tocar del fort de Milet a Caseres. FOTO: JOAN REVILLAS

Terra Alta

TEDAX dels Mossos retiren onze granades de mà de la Guerra Civil a Caseres

Els artefactes s'han trobat durant uns treballs del Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre, i la policia se'ls ha emportat per detonar-los en un entorn controlat i segur

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
CASERES

Tècnics especialistes en desactivació d'artefactes (TEDAX) dels Mossos d'Esquadra van retirar ahir 11 granades de mà de model universal de la Guerra Civil, trobades a l'entorn del fort de Milet, a Caseres. Es tracta d'una fortificació que pertany a la línia defensiva d'Algars, creada per la Generalitat el 1937, on el Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE) estava duent a terme uns treballs de conservació.

Segons detalla al Diari el caporal Salvador, de la unitat dels TEDAX a Lleida, les granades no comptaven ja amb les anelles, el

sistema superior d'iniciació, «perquè amb el decurs dels anys i la climatologia és la part que més aviat es deteriora». Però les granades estan intactes de dins, amb el seu detonador i el seu explosiu. Així, l'artefacte podria arribar a explotar, per exemple en cas d'incendi.

Així, els efectius dels TEDAX es van endur les 11 granades de mà en un vehicle habilitat a la seva seu a Lleida, on es guardaran en un polvorí. La previsió és fer-les explotar de forma controlada demà divendres, juntament amb d'altres artefactes trobats recentment, com un a Mollerussa aquest passat dilluns. Les detonacions controlades es fan amb explosiu de què disposen els Mossos per a

Les granades de mà trobades durant uns treballs del COMEBE a la zona. FOTO: JOAN REVILLAS

aquesta finalitat i que s'adossa a la bomba. Es duen terme en entorns segurs, principalment pedreres, on es pugui controlar al detall la detonació, per no causar danys personals i materials, o també incendis. «Però tot depèn de l'estat de la bomba, hi ha vegades que no es pot moure i s'ha de fer explotar al mateix lloc, com ens va passar recentment a Cervera».

A la Terra Alta, «en tractar-se d'una zona on hi havia el front de guerra és molt habitual trobar artefactes, el que no és tant habitual és trobar-ne onze a la vegada», detalla el caporal. Així, la majoria d'avisos corresponen a un o màxim dos artefactes, bàsicament granades de mà (que portaven els combatents a les trinxeres), projectils d'artilleria i granades de morter de la Guerra Civil. Les zones més habituals són els marges de camps i camins, camps de conreu després de ser llaurats o obres que requereixen excavar el terreny, a pobles i ciutats.

El lloc

Al sender d'accés al fort de Milet

● Segons confirma al Diari l'alcalde de Caseres, Manel Palau, les onze granades es van trobar durant uns treballs per obrir un nou sender d'accés al fort de Milet, per part del COMEBE. Aquest espai de memòria compta amb un refugi antiaeri, galeries per a peces d'artilleria, trinxeres i un dipòsit, entre d'altres.

Des dels TEDAX es demana als ciutadans que trobin accidentalment el que podria ser un artefacte explosiu, que no el toquin en cap cas i donin de seguida avis als Mossos d'Esquadra. «Ja serem nosaltres els que determinarem si és un artefacte explosiu o no, i com cal actuar. El més important és la seguretat», insisteix el caporal Salvador.

Llarga trajectòria

Justament l'any passat es van complir els 40 anys de servei dels TEDAX al cos de Mossos d'Esquadra. Segons detallen des de la Generalitat, la seva funció és analitzar i neutralitzar principalment dos tipus d'artefactes explosius: els d'ús militar que han estat fabricats industrialment i els artefactes improvisats que fabriquen i/o utilitzen els delinqüents habituals, els grups armats o els terroristes. A més, també assumeixen l'especialitat NRBQ, que els permet analitzar i manipular artefactes que suposin un risc nuclear, radiològic, químic o biològic per a les persones o béns.